Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MACEJA ŠPUNARA [*MACIEJ SZPUNAR*] SECINĀJUMI,
sniegti 2014. gada 9. septembrī [1]

Lieta C-282/13

T-Mobile Austria GmbH
pret
Telekom-Control-Kommission

(Verwaltungsgerichtshof (Austrija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Elektroniskās komunikācijas — Tiesību, kas piešķirtas ar Savienības tiesību sistēmu, aizsardzība valsts tiesā — Tiesības pārsūdzēt valsts regulatīvās iestādes lēmumu — Uzņēmuma, kuru "ir ietekmējis" valsts regulatīvās iestādes lēmums, jēdziens — Direktīvas 2002/21/EK 4. panta 1. punkts — Radiofrekvenču izmantošanas tiesību nodošana — Direktīvas 2002/20/EK 5. panta 6. punkts

I – **Ievads**

1. Šī lieta sniedz Tiesai iespēju precizēt, kādā apmērā var pārsūdzēt valsts regulatīvo iestāžu lēmumu elektronisko komunikāciju jomā. Tā vienlaikus ir arī iespēja sniegt vispārīgus apsvērumus par pakāpi, kādā Savienības tiesības var iejaukties dalībvalstu procesuālajās tiesībās, kas nosaka administratīvo lēmumu pārsūdzēšanas nosacījumus.

2. Austrijas *Verwaltungsgerichtshof* (Augstākā administratīvā tiesa) vēršas ar lūgumu interpretēt uzņēmuma, ko "ir ietekmējis" valsts regulatīvās iestādes lēmums Direktīvas 2002/21/EK (Pamatdirektīva) [2] 4. panta izpratnē procesā, kas saistīts ar tiesību izmantot radiofrekvenci nodošanu, kura paredzēta Direktīvas 2002/20/EK (atļauju izsniegšanas direktīva) [3] 5. panta 6. punktā.

3. Iesniedzējtiesas jautājums attiecas uz to uzņēmumu loka noteikšanu, kam ir tiesības pārsūdzēt regulatīvās iestādes lēmumu konkrētā procesā atbilstoši elektronisko komunikāciju tiesībām. Taču atbildei uz šo jautājumu būs plašāka nozīme, jo šāds regulējums ir ietverts arī citos Savienības tiesību aktos, kas attiecas uz regulētajiem tirgiem [4].

1 — Oriģinālvaloda – poļu.

2 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva [2002/21/EK] par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (Pamatdirektīva) (OV L 108, 33. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/140/EK (OV L 337, 37. lpp.).

3 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva [2002/20/EK] par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (atļauju izsniegšanas direktīva), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/140/EK (OV L 337, 37. lpp.).

4 — Skat. tostarp Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 15. decembra Direktīvas 97/67/EK par kopīgiem noteikumiem Kopienas pasta pakalpojumu iekšējā tirgus attīstībai un pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai (OV 1998, L 15, 14. lpp.), kas ir grozīta ar 2008. gada 20. februāra Direktīvu 2008/6/EK (OV L 52, 3. lpp.), 22. panta 3. punktu, Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīvas 2009/72/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu (OV L 211, 55. lpp.) 37. panta 17. punktu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīvas 2009/73/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu (OV L 211, 94. lpp.) 41. panta 17. punktu.
Pēdējā minētā tiesību norma ir lietas C-510/13 *E.ON Földgáz Trade*, ko izskata Tiesa, priekšmets.

II – **Atbilstošās tiesību normas**

A – *Savienības tiesības*

4. Harmonizētās elektronisko komunikāciju tiesības Savienībā ir balstītas uz Pamatdirektīvu, kā arī speciālām direktīvām, tostarp – uz Atļauju izsniegšanas direktīvu.

5. Pamatdirektīvas 4. panta 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis nodrošina to, ka valsts līmenī pastāv efektīvs mehānisms, saskaņā ar kuru jebkuram lietotājam vai uzņēmumam, kas nodrošina elektronisko komunikāciju tīklus un/vai pakalpojumus, kuru ir ietekmējis valsts pārvaldes iestādes lēmums, ir tiesības pārsūdzēt lēmumu pārsūdzības iestādē, kas ir neatkarīga no iesaistītajām pusēm. Šai iestādei, kas var būt tiesa, ir attiecīga lietpratība, lai tā varētu efektīvi pildīt savas funkcijas. Dalībvalstis nodrošina to, ka tiek pienācīgi ņemti vērā lietas apstākļi un ka ir izveidots efektīvs pārsūdzības mehānisms."

6. Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 6. punktā ir paredzēts:

"Kompetentās valsts iestādes nodrošina to, ka radiofrekvences tiek efektīvi un faktiski izmantotas saskaņā ar [Pamatdirektīvas] 8. panta 2. punktu un 9. panta 2. punktu. Tās nodrošina to, ka radiofrekvenču izmantošanas tiesību nodošanas vai uzkrāšanas rezultātā netiek traucēta konkurence. Šādiem nolūkiem dalībvalstis var veikt piemērotus pasākumus, piemēram, atļaut radiofrekvenču izmantošanas tiesību pārdošanu vai iznomāšanu."

B – *Austrijas tiesības*

7. 1991. gada *Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz* (Administratīvā procesa likums, *BGBl.*, 51/1991), redakcijā, kas publicēta 2004. gadā (*BGBl. I*, 10/2004; turpmāk tekstā – "*AVG*") 8. pantā ir noteikts:

"Ieinteresētās personas ir personas, kas izmanto iestādes darbību vai uz kurām attiecas šī darbība, un, ciktāl tās piedalās procesā lietā, ievērojot juridiskās prasības vai tiesiskās intereses, tās ir puses."

8. Process radiofrekvenču piešķiršanas jomā, par ko ir runa Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 6. punktā, ir regulēts *Telekommunikationsgesetz 2003* (2003. gada Likums par telekomunikācijām, turpmāk tekstā – "*TKG 2003*") (*BGBl I*, 70/2003) 54.–57. pantā.

9. It īpaši *TKG 2003* 56. pantā ir paredzēts:

"1. Tiesību izmantot radiofrekvences, ko ir piešķīrusi regulatīvā iestāde, nodošanai ir vajadzīga iepriekšēja vienošanās. Regulatīvā iestāde izsludina pieteikumu par piekrišanu nodot tiesības izmantot radiofrekvences, kā arī savu lēmumu šajā lietā. Regulatīvā iestāde pieņem lēmumu katrā lietā par ietekmes, tostarp tehniskās, uz konkurenci vērtējumu. Piekrišanai var būt noteikti nosacījumi par pienākumiem, ja tie ir nepieciešami, lai izvairītos no konkurences pārkāpšanas riska. Katrā ziņā piekrišana ir jānoraida, ja, neraugoties uz noteiktajiem pienākumiem, pastāv konkurences pārkāpšanas risks.

[..]

2. Sabiedrības, kam ir piešķirtas tiesības izmantot radiofrekvences 55. pantā paredzētajā procedūrā, īpašnieku struktūras būtiskām izmaiņām ir vajadzīga regulatīvās iestādes iepriekšēja piekrišana. 1. punkta no trešā līdz pēdējam teikumam ir piemērojami *mutatis mutandis*."

III – **Pamattiesvedība**

10. Tiesvedība iesniedzējtiesā attiecas uz prasību, ko cēlis mobilo telefonu tīkla operators sabiedrība *T-Mobile Austria Gmbh* (turpmāk tekstā – "*T-Mobile*") par *Telekom-Control-Kommission* (Austrijas Telekomunikāciju kontroles komisija, turpmāk tekstā – "*TKK*") lēmumu. Ar šo *TKK* lēmumu ir noraidīts *T-Mobile* pieteikums par to, lai tai tiktu atzīts puses statuss procedūrā lietā par piekrišanas nodot tiesības izmantot radiofrekvenci divu citu Austrijas mobilo telefonu operatoru starpā piešķiršanu.

11. Aplūkotais radiofrekvences nodošanas darījums ir saistīts ar to, ka kontroli pār sabiedrību *Orange Austria Telecommunication GmbH* (turpmāk tekstā – "*Orange*") iegūst sabiedrība *Hutchison 3G Austria Holdings GmbH*, kā arī *Hutchison 3G Austria GmbH* (kas vēlāk tikušas pārveidotas par sabiedrību *Hutchison Drei Austria Holdings GmbH*, turpmāk tekstā visas kopā – "*Hutchison*").

12. Kā izriet no iesniedzējtiesas lēmuma, pēc koncentrācijas to mobilo telefonu operatoru skaits Austrijā, kam būtu tiesības izmantot radiofrekvences, samazinātos līdz trim: *A1 Telekom Austria AG* (turpmāk tekstā – "*A1*"), *T-Mobile*, kā arī *Hutchison*.

13. Koncentrācija, kā arī ar to saistītie darījumi ir bijuši procedūru Eiropas Komisijā, kā arī Austrijas iestādēs priekšmets.

A – *Process Komisijā*

14. No lietas materiāliem izriet, ka 2012. gada 7. maijā *Hutchison* un *Orange* paziņoja Komisijai par gatavošanos koncentrācijai atbilstoši Regulas (EK) Nr. 139/2004[5] 4. pantam.

15. Procesā Komisija pauda nopietnas šaubas par plānotās koncentrācijas saderību ar iekšējo tirgu. Pamatojoties uz tirgus izpēti, Komisija noteica problēmas konkurences jomā, kas rastos *Orange*, izstājoties no tirgus. Komisija uzskata, ka šo tirgu jau tad raksturoja augsta koncentrācijas pakāpe, kā arī praksē – iespēju ieiet šajā tirgū trūkums. Saistībā ar minēto *Hutchison* iesniedza pienākumu paketi, kas attiektos tostarp uz radiofrekvenču piešķiršanu, kuras būtu potenciālā jaunā operatora rīcībā pēc koncentrācijas, kā arī uz virtuālu vairumtirdzniecības operatoru piekļuvi tās tīklam ar noteiktiem nosacījumiem.

16. Komisija atļāva *T-Mobile* piedalīties procesā lietā par koncentrācijas kontroli kā ieinteresētai personai.

17. Ar 2012. gada 12. decembra lēmumu[6] Komisija atzina koncentrāciju par saderīgu ar iekšējo tirgu, ar nosacījumu, ka *Hutchison* pilnībā izpildīs noteiktos pienākumus.

18. Savukārt no minētā lēmuma izriet, ka Komisija neaplūkoja divus citus darījumus, no kuriem bija atkarīga koncentrācija, kas attiecās, pirmkārt, uz sabiedrības *A1*, kura ir atkarīga no *Orange*, pārdošanu un, otrkārt, uz dažu radiofrekvenču, kas bija *Orange* rīcībā pirms koncentrācijas, nodošanu *A1*. Savā lēmumā Komisija norādīja, ka radiofrekvenču nodošanai ir vajadzīga tostarp *TKK* piekrišana[7].

5 — Padomes 2004. gada 20. janvāra Regula par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (OV L 24, 1. lpp.).

6 — Komisijas lēmums, ar kuru koncentrācija ir atzīta par saderīgu ar iekšējo tirgu, kā arī ar EEZ līgumu (Lieta COMP/M.6497 – *Hutchison 3G Austria*/*Orange Austria*) (kopsavilkums publicēts OV 2013, C 224, 12. lpp.).

7 — Turpat, 7.–11. punkts.

B – *Process TKK*

19. 2012. gada 23. maijā *Hutchison* un *Orange*, pamatojoties uz *TKG 2003* 56. panta 2. punktu, iesniedza *TKK* pieteikumu par piekrišanu grozīt sabiedrības īpašnieku struktūru pēc koncentrācijas. 2012. gada 9. jūlijā tās kopā ar *A1*, pamatojoties uz *TKG 2003* 56. panta 1. punktu, iesniedza pieteikumu par piekrišanu piešķirto radiofrekvenču nodošanai *A1*.

20. *T-Mobile* iesniedza *TKK* savus apvērumus, prasot sabiedrībām, kas piedalās koncentrācijā, noteikt pienākumus nolūkā novērst konkurences traucējumus.

21. Turklāt 2012. gada 10. decembrī *T-Mobile* iesniedza *TKK* pieteikumu par to, lai tai tiktu atzīts puses statuss procesā par piekrišanu sabiedrības īpašnieku struktūras izmaiņām, kā arī radiofrekvences nodošanai.

22. Ar *TKK* 2012. gada 13. decembra lēmumu tika dota piekrišana īpašnieku struktūras izmaiņām, kā arī piekrišana, ka *A1* tiek nodotas tiesības izmantot radiofrekvenci. *TKK* savukārt noraidīja *T-Mobile* 2012. gada 10. decembra pieteikumu atzīt to par pusi administratīvajā procedūrā.

23. Attiecībā uz *T-Mobile* pieteikumu *TKK* norādīja, ka administratīvo procesu par piekrišanu akcionāru struktūras grozījumiem, kā arī radiofrekvences nodošanai ietvaros ne valsts tiesībās, ne Savienības tiesībās nav prasīts, lai puses statuss tiktu atzīts personām, kas ir mobilo telefonu tīklu operatoru, kuri prasa šādu piekrišanu, konkurenti.

C – *Tiesvedība iesniedzējtiesā un prejudiciālais jautājums*

24. *T-Mobile* pārsūdzēja *TKK* 2012. gada 13. decembra lēmumu *Verwaltungsgerichtshof*.

25. Prasības pamatojumā *T-Mobile* norādīja, ka tā ir aplūkotā darījuma dalībnieku konkurente, kā arī ka tās pašas rīcībā ir radiofrekvences šajā pašā tirgū. Tādēļ tā ir jāatzīst par uzņēmumu, kuru "ir ietekmējis" apstrīdētais *TKK* lēmums Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkta izpratnē. *T-Mobile* arī ir jāatļauj piedalīties administratīvajā procedūrā, kuras noslēgumā tiek pieņemts šāds lēmums.

26. Iesniedzējtiesa norāda, ka, ievērojot Austrijas judikatūru, *T-Mobile* atzīšana par pusi administratīvajā tiesvedībā, pamatojoties uz *TKG 2003* 56. pantu un uz Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 6. punktu, ir atkarīga no tā, vai lēmums, ko *TKK* ir pieņēmis šajā procesā, "ir ietekmējis" *T-Mobile* Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkta izpratnē. Austrijas tiesībās pastāv cieša saikne starp puses statusu administratīvajā procesā un tiesībām pārsūdzēt lēmumu, kas noteiktas Pamatdirektīvas 4. panta 1. punktā.

27. Iesniedzējtiesa uzskata, ka spriedums lietā *Tele2 Telecommunication*[8] neļauj nepārprotami atbildēt uz uzdoto jautājumu.

28. Pirmkārt, pēc tiesas uzskata, ir jāatzīst, kā apgalvo arī *TKK*, ka procesā pieņemtais lēmums par piekrišanu īpašnieku struktūras maiņai, kā arī radiofrekvences nodošanai tieši nerada tiesības trešajām personām. To tiesiskā situācija nemainās tiktāl, ciktāl tie var turpināt izmantot tiem piešķirtās radiofrekvences.

29. Otrkārt, iesniedzējtiesa norāda, ka, ievērojot *T-Mobile* nostāju, *Orange* un *Hutchison* koncentrācija ietekmē tās situāciju, jo tā tostarp maina radiofrekvenču, kas piešķirtas atsevišķiem operatoriem, kuri darbojas tirgū, diapozona samēru. Tāpat arī šāda ietekme esot lēmumam par radiofrekvences nodošanu, jo tā mērķis esot koncentrācijas negatīvās ietekmes uz konkurenci mazināšana.

8 — Spriedums *Tele2 Telecommunication*, C-426/05, EU:C:2008:103.

30. Šādos apstākļos *Verwaltungsgerichtshof* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai [Pamatdirektīvas] 4. un 9.b pants un [Atļauju izsniegšanas direktīvas] 5. panta 6. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem valsts procedūrā atbilstoši Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 6. punktam konkurentam tiek piešķirts uzņēmuma, kuru ir ietekmējis valsts pārvaldes iestādes lēmums, statuss Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkta izpratnē?"

IV – **Tiesvedība Tiesā**

31. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesas kancelejā ir saņemts 2013. gada 24. maijā.

32. Ar 2013. gada 30. septembra lēmumu Tiesas priekšsēdētājs noraidīja iesniedzējtiesas pieteikumu par lietas izskatīšanu paātrinātā tiesvedībā, kas paredzēta Tiesas statūtu 23.a pantā un Reglamenta 105. pantā.

33. Rakstveida apsvērumus iesniedza *T-Mobile*, *Hutchison*, *A1*, Austrijas valdība, kā arī Komisija. *T-Mobile*, kā arī *TKK*, kas nepiedalījās rakstveida procedūrā, lūdza uzsākt mutvārdu procedūru.

34. Tiesas sēdē, kas notika 2014. gada 15. maijā, piedalījās *T-Mobile*, *TKK*, *Hutchison*, *A1* un Komisija.

V – **Analīze**

A – *Ievada apsvērumi*

35. Sākumā gribētu norādīt, ka strīds, kas ir tiesvedības priekšmets iesniedzējtiesā, tieši neattiecas uz tiesībām pārsūdzēt regulējošās iestādes lēmumu Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkta izpratnē. Pamattiesvedībā *T-Mobile* apstrīd nevis pašu lēmumu, kas attiecas uz radiofrekvenču nodošanu pēc būtības, bet atteikumu tai piešķirt puses statusu attiecīgajā procesā regulatīvajā iestādē.

36. Prejudiciālā jautājuma nozīmīgums strīda izlemšanai pamattiesvedībā izriet no Austrijas judikatūras, kurā puses statusa administratīvajā procesā piešķiršana ir atkarīga no tā, vai attiecīgajam uzņēmumam – ievērojot Pamatdirektīvas 4. panta 1. punktu – ir tiesības pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izbeigts process. Iesniedzējtiesa atzīst, ka uzņēmumam, kuru "ir ietekmējis" regulatīvās iestādes lēmums Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkta izpratnē, arī ir tiesības būt tiesvedības pusei *AVG* 8. panta izpratnē, jo pusēm ir tiesības pārsūdzēt minēto lēmumu.

37. Lai sniegtu atbildi uz iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu, ir jāinterpretē gan Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkts, gan Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 6. punkts.

38. Pirms es turpinu minēto tiesību normu analīzi, gribētu norādīt uz pieņēmumiem, kas ir Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkta pamatā.

B – *Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkts un valsts procesuālo tiesību autonomijas apmērs*

39. Savā nolēmumā iesniedzējtiesa atsaucas ne tikai uz Pamatdirektīvas 4. panta 1. punktu, bet arī uz valsts tiesību normām un judikatūru attiecībā uz tiesībām celt prasību tiesvedībā administratīvajā tiesā.

40. Jāapsver, vai šādas tiesības ir būtiskas, nosakot, kam ir tiesības celt prasību lietā, kas ir regulēta Savienības elektronisko komunikāciju tiesībās.

41. Gribētu atgādināt, ka principā, ja nav attiecīgu Savienības tiesību normu, katras dalībvalsts tiesiskajā kārtībā tiek noteikta tiesisko aizsardzības līdzekļu un procedūru sistēma, kuras mērķis ir tiesību, kas indivīdiem izriet no Savienības tiesībām, aizsardzība. Šie līdzekļi ir norādīti valsts tiesībās automātiski, ievērojot pienākumu ievērot vienlīdzības un efektivitātes principus [9].

42. Manuprāt, procesuālās autonomijas princips tomēr nevar attiekties uz pašu iespēju uzsākt tiesvedību nolūkā aizstāvēt tiesības, kas indivīdam izriet no Savienības tiesībām. Atsaukšanās uz procesuālās autonomijas principu ir iespējama, tikai nosakot sevišķus noteikumus un procedūras, kas attiecas uz pašu veidu, kādā ir īstenojamas no Savienības tiesībām izrietošās tiesības. Savukārt šajā jēdzienā neietilpst tas, kam ir tiesības celt prasību jomā, ko regulē Savienības tiesības. Tas attiecas vairāk uz situācijām, kurās – kā tas ir šajā lietā – Savienības tiesības ietver konkrētas normas, kas ir izšķirošas attiecībā uz attiecīgā pārsūdzības līdzekļa esamību.

43. Šādu pieņēmumu, manuprāt, Savienības likumdevējs ir atspoguļojis Pamatdirektīvas 4. panta 1. punktā.

44. Atbilstoši Pamatdirektīvas 4. panta 1. punktam tiesības pārsūdzēt regulatīvās iestādes lēmumu ir lietotājam vai uzņēmumam, kas nodrošina elektronisko komunikāciju tīklus un/vai pakalpojumus, kuru "ir ietekmējis" attiecīgais lēmums.

45. Atbilstoši Tiesas judikatūrai uzņēmuma, kuru "ir ietekmējis" lēmums minētā 4. panta izpratnē, jēdziens ir autonoms Savienības tiesību jēdziens un tā nozīme ir jāvērtē, ievērojot tiesību normas mērķi [10]. Atbilstoši šai pašai judikatūrai šī tiesību norma pauž efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principu, kas dalībvalstu tiesām uzliek no Savienības tiesībām izrietošo tiesību aizsardzības pienākumu [11].

46. Manuprāt, šīs normas mērķis nav tikai atspoguļot efektīvas tiesību aizsardzības principu, kas galu galā ir ietverts senākā normā, tagad – LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantā.

47. Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkta mērķis ir vienota tiesību celt prasību privātiem uzņēmumiem noteikšana elektroniskās komunikācijas jomā.

48. Ar šo tiesību normu ir mēģināts izvairīties no situācijas, kad uzņēmumam – identiskos faktiskajos apstākļos – būtu tiesības pārsūdzēt regulatīvās iestādes lēmumu nolūkā aizsargāt savas tiesības vienā dalībvalstī, bet viņam nebūtu tādu tiesību citā dalībvalstī. Šādu atšķirību piekļuvē tiesību aizsardzības līdzekļiem sekas būtu atšķirīga tiesību, kas indivīdiem izriet no Savienības elektronisko komunikāciju tiesībām, satura izpratne atsevišķās dalībvalstīs. Šāda atšķirība varētu arī likt apšaubīt pašu šāda veida tiesību būtību dažās dalībvalstīs.

49. Interpretējot minēto tiesību normu, ir jāievēro iepriekšējā punktā minētie teorētiskie apsvērumi.

50. Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkta interpretācijai jābūt pietiekami detalizētai, lai ļautu izvairīties no būtiskām atšķirībām attiecībā uz tiesībām celt prasību atsevišķās dalībvalstīs, jo – kā atgādināts 48. punktā – šādu atšķirību esamība iedragātu Savienības elektronisko komunikāciju tiesību piemērošanas vienveidību. Šo normu vienveidīga piemērošana nebūtu iespējama, ja tas, kam ir tiesības celt prasību, tiktu izlemts valsts tiesībās.

9 — Skat. spriedumus *Rewe-Zentralfinanz* un *Rewe-Zentral*, 33/76, EU:C:1976:188, 5. punkts, un *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Parlaments un Padome, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 102. punkts.

10 — Spriedums *Tele2 Telecommunication*, EU:C:2008:103, 27. punkts.

11 — Turpat, 30. punkts.

C – *Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkta interpretācija*

1) Spriedums *Tele2 Telecommunication*

51. Tiesa attiecībā uz Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkta interpretāciju jau ir izteikusies lietā *Tele2 Telecommunication*.

52. Minētajā lietā Tiesa, pamatojoties uz ģenerāladvokāta M. Pojareša Maduru [*M. Poiares Maduro*] secinājumiem, nolēma, ka tiesības pārsūdzēt regulatīvās iestādes lēmumu ir lietotājiem un uzņēmumiem, kas nav šī lēmuma adresāti, bet uz kuriem tas attiecas, "negatīvi ietekmējot to tiesības". Šāda interpretācija ietver arī situāciju, kad konkurējošiem lietotājiem vai uzņēmumiem ir likumīgas tiesības, kas izriet no Savienības tiesībām, it īpaši no telekomunikāciju direktīvām, un šīs tiesības var tikt pārkāptas valsts regulatīvas iestādes pieņemta lēmuma rezultātā [12].

53. Attiecībā uz administratīvo procesu, kas ir lietas *Tele2 Telecommunication* pamatā – tirgus analīzes procedūru, kas paredzēta Pamatdirektīvas 16. pantā, – Tiesa ir norādījusi, ka tās rezultātā var tikt noteiktas regulatīvas prasības uzņēmumam, kam ir būtiska ietekme tirgū. Šādas prasības, it īpaši nediskriminācijas pienākums un pienākums piešķirt konkurentiem piekļuvi tīkla iekārtām, kļūst par konkurentu interesēs noteiktu aizsardzības līdzekli. Tādējādi tas var būt konkurentu pamattiesību avots, kas atbilst uzņēmumam, kam ir būtiska ietekme tirgū, noteiktajām prasībām [13].

54. Tādēļ Tiesa savu nolēmumu balstīja uz apgalvojumu, ka pienākumi, kas noteikti ar regulatīvās iestādes lēmumu operatoram, kam ir būtiska ietekme tirgū, ir potenciāls trešo personu tiesību, kuras varētu tikt pārkāptas ar šādu lēmumu, avots.

55. Tiesa savu nolēmumu lietā *Arcor* pamatoja ar līdzīgu Direktīvas 90/387/EEK [14] 5.a panta 3. punkta, kurā ir ietverts Pamatdirektīvas 4. panta 1. punktam līdzīgs tiesiskais regulējums, interpretāciju.

56. Minētajā lietā Tiesa nolēma, ka tiesīgi pārsūdzēt lēmumu par maksas par piekļuvi lokālajam tīklam apstiprināšanu ir ne tikai tīkla operatori, bet arī uzņēmums, kam ir neierobežotas piekļuves tiesības tīklam un kas ir noslēdzis ar tīkla operatoru attiecīgu vienošanos. Tiesa ņēma vērā apstākli, ka lēmums ietekmē prasītāja kā līguma puses pamattiesības. Tiesa tomēr nolēma, ka līgumisko attiecību pastāvēšana nav galīgā prasība, lai pierādītu tiesību celt prasību esamību [15].

2) Grūtības saistībā ar sprieduma *Tele2 Telecommunication* piemērošanu

57. Kā jau norādīju, saskaņā ar spriedumu lietā *Tele2 Telecommunication* tiesības pārsūdzēt regulatīvās iestādes lēmumu ir sabiedrībām, kuru pamattiesības, kas izriet no Savienības tiesībām, varētu tikt pārkāptas ar šo lēmumu.

58. Šāda konstrukcija, kaut arī, neapšaubāmi, pareiza [16], manuprāt, pietiekami nenosaka speciālus kritērijus, lai Pamatdirektīvas 4. panta 1. punktu varētu interpretēt vienveidīgi.

12 — Turpat, 33. un 48. punkts.

13 — Turpat, 34., 36. un 39. punkts..

14 — Padomes 1990. gada 28. jūnija Direktīva [90/387/EEK] par iekšējā tirgus telekomunikāciju dienestiem īstenošanu, ieviešot atvērtu piekļuvi tīklam (OV L 192, 1. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 6. oktobra Direktīvu 97/51/EK (OV L 295, 23. lpp.).

15 — Spriedums *Arcor*, C-55/06, EU:C:2008:244, 175.–177. punkts.

16 — Tā izriet no pieņēmuma, ka efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips uzliek dalībvalstīm pienākumu aizsargāt tiesības, kas indivīdiem izriet no Savienības tiesībām, skat., piemēram, spriedumu *Unibet*, C-432/05, EU:C:2007:163, 37. un 38. punkts.

59. Par to, ka spriedums *Tele2 Telecommunication* neizskaidro apstākļus, kas saistīti ar tiesību celt prasību noteikšanu, liecina šīs lietas apstākļi, proti, ka šis ir trešais prejudiciālais jautājums, kas attiecas uz aplūkoto jautājumu elektroniskās komunikācijas jomā.

60. Pirmkārt, minētajā spriedumā nav izslēgta tāda Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkta izpratne, atbilstoši kurai tiesības celt prasību būtu atkarīgas no tā, vai prasītājs pierāda, ka tam ir konkrētas pamattiesības, kas izriet no Savienības tiesībām.

61. It īpaši, kā izriet no Austrijas valdības rakstveida apsvērumiem, pamatojoties uz Austrijas judikatūru, nosacījums attiecībā uz to, vai lēmums "ir ietekmējis" prasītāju, ir izpildīts tikai situācijā, kad administratīvā iestāde izsakās vai tai ir pienākums lemt lietā par prasītāja pamattiesībām [17]. Šajā lietā *TKK*, kā arī Austrijas valdība atsaucas uz šo judikatūru, kurā ir noteikts, ka Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 6. punktā nav paredzētas pamattiesības konkurējošiem uzņēmumiem, bet tajā runa ir tikai par iespēju dalībvalstīm veikt "piemērotus pasākumus", lai novērstu konkurences traucējumus.

62. Šāda sprieduma *Tele2 Telecommunication* –, manuprāt, nepareiza – interpretācija likvidē atšķirību starp tiesībām uzsākt tiesvedību un šīs tiesvedības priekšmetu. Ar tiesvedības rezultātu vai ar prasītāja tiesību apstiprināšanu nav iespējams pamatot tās uzsākšanu.

63. Otrkārt, jāņem vērā apstāklis, ka pamattiesību jēdzienam var būt dažādas nozīmes atkarībā no konteksta un var būt arī dažādas izpratnes dažādās tiesību sistēmās.

64. Spriedumos *Tele2 Telecommunication* un *Arcor* savukārt nav sniegta atbilde uz to, vai procesuālo tiesību celt prasību kritērijs, atbilstoši kuram tiek pieņemts, ka lēmums "nelabvēlīgi ietekmē [prasītāja] tiesības", attiecas uz:

— tā pamattiesībām administratīvās iestādes ieskatā,

— tām tiesībām, kas rodas no citai privātpersonai noteiktiem regulatīvajiem pienākumiem, vai arī

— cita veida tiesībām, piemēram, tiesībām, kas izriet no privāttiesiska līguma.

65. Piemēram, lietā *Tele2 Telecommunication* Tiesa savu nolēmumu pamatoja tostarp ar pieņēmumu, ka apstrīdētais lēmums ietekmē konkurentu pamattiesības, kas atbilst sabiedrībai, kam ir būtiska ietekme attiecīgajā tirgū, noteiktajiem pienākumiem [18]. Savukārt lietā *Arcor* Tiesa norādīja, ka regulatīvās iestādes lēmums ietekmē prasītāja kā nolīguma, kas noslēgts ar lietā paziņoto operatoru, puses tiesības piekļūt lokālajam tīklam [19]. Neviens no minētajiem spriedumiem neattiecas uz prasītāja publiskajām pamattiesībām.

66. Šajā lietā attiecībā uz interpretāciju spriedumā *Tele2 Telecommunication Hutchison*, *A1*, kā arī Austrijas valdība apgalvo, ka piekrišanas radiofrekvences nodošanai piešķiršana vai nepiešķiršana nerada pienākumus, kas varētu radīt tiesības trešajām personām attiecībā pret attiecīgā darījuma pusēm. Pēc to domām, tas izrietot no radiofrekvences nodošanas procesa rakstura, kuras mērķis nav noteikt regulatīvas prasības par labu trešajām personām, bet nodrošināt efektīvu konkurenci vispār.

67. Tomēr iesniedzējtiesa, atsaucoties uz spriedumu lietā *Arcor*, atgādina, ka regulatīvās iestādes lēmums lietā par radiofrekvences nodošanu ietekmē darījuma puses, kā arī citus potenciālos radiofrekvenču ieguvējus. *Hutchison* savukārt apgalvo, ka *T-Mobile* nekad nav paudusi nodomu iegādāties radiofrekvences un tāpēc nav to potenciālā ieguvēja.

17 — Austrijas *Verwaltungsgerichtshof* 2008. gada 26. marta spriedums, *VwSlg*, 17.406 A/2008.

18 — Spriedums *Tele2 Telecommunication*, EU:C:2008:103, 36. punkts.

19 — Spriedums *Arcor*, EU:C:2008:244, 177. punkts.

68. Minētās šaubas apstiprina vajadzību precizēt tiesību celt prasību, kas pamatotas ar Pamatdirektīvas 4. panta 1. punktu, kritērijus.

3) Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkta interpretācijas priekšlikums

69. Nosacījums par to, ka lēmums "ir ietekmējis" šo uzņēmumu, ievērojot Pamatdirektīvas 4. panta 1. punktu, manuprāt, nozīmē, ka administratīvais lēmums ietekmē attiecīgā uzņēmuma tiesisko interešu jomu, kas tiek aizsargāta [20].

70. Tiesību celt prasību atzīšana savukārt neprasa, lai prasītājs pierādītu, ka ir pārkāptas konkrētas pamattiesības.

71. Ir vērts norādīt, ka, tuvāk aplūkojot spriedumu *Tele2 Telecommunication*, jākonstatē, ka Tiesa nav izdarījusi tādu Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkta interpretāciju, kas noteiktu, ka pamattiesības faktiski ir pārkāptas tad, ja ir izpildīts nosacījums par to, ka lēmums "ir ietekmējis" attiecīgo uzņēmumu. Drīzāk runa bija par atsaukšanos uz lēmuma nelabvēlīgo ietekmi uz prasītājam "potenciāli esošajām" tiesībām [21].

72. Tomēr, manuprāt, interpretētās tiesību normas mērķis nav tikai citu privātpersonu tiesību aizsardzība, kā norādīts minētajos tiesvedības dalībnieku rakstveida apsvērumos, bet arī uzņēmumu publisko tiesību aizsardzība, saprotot tās kā iespēju pieprasīt, lai regulatīvā iestāde darbotos atbilstoši tiesībām [22].

73. Man nerodas šaubas par to, ka ikviens lēmums attiecas uz tiesiskā adresāta interesēm. Savukārt šī nosacījuma izpilde attiecībā uz trešajām personām, kas nav lēmuma adresāti, ir jāanalizē dziļāk.

74. Gribētu atgādināt, ka Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkta norma attiecas uz divām uzņēmumu grupām – lietotājiem, kā arī sabiedrībām, kam ir piekļuve tīklam vai kas sniedz elektronisko komunikāciju pakalpojumus. Otrajā grupā turklāt var izdalīt to sabiedrību grupu, kuras konkurē ar attiecīgā lēmuma adresātu elektronisko komunikāciju tirgū.

75. Pēdējā minētā grupa ir īpaši svarīga elektroniskās komunikācijas regulēšanas kontekstā. Šajā ziņā ir jānorāda, ka ar šo regulāciju tiek atbalstīta konkurence piekļuves tīklam un pakalpojumu sniegšanas jomā.

76. It īpaši Pamatdirektīvas 8. panta 2. punkta b) apakšpunktā dalībvalstīm ir noteikts pienākums nodrošināt, ka valsts regulatīvās iestādes veic visus vajadzīgos pasākumus, lai sekmētu konkurenci elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniegšanas jomā, garantējot, ka konkurence elektronisko komunikāciju nozarē netiek ne traucēta, ne ierobežota, un novēršot pēdējos šķēršļus šo pakalpojumu sniegšanai Eiropas mērogā [23].

77. Elektronisko komunikāciju tiesības ir balstītas uz tirgus regulāciju *ex ante*, kā arī ietver tiesību normas, kurās paredzēts nosacījums par regulatīvās iestādes piekrišanas saņemšanu tādām darbībām vai darījumiem, kas varētu būtiski mainīt situāciju attiecīgajos tirgos, izraisot konkurences traucējumus.

20 — Līdzīgas privātpersonu tiesības celt prasību, pamatojoties uz LESD 263. panta ceturto daļu, nav saistītas ar pamattiesību pārkāpuma pierādīšanu, bet – ievērojot vienu no trim šajā tiesību normā iekļautajām hipotēzēm – ar to, ka šis tiesību akts tieši un individuāli ietekmē prasītāju tiesisko situāciju.

21 — Skat. spriedumu *Tele2 Telecommunication*, EU:C:2008:103, 36. punkts.

22 — Skat. attiecībā uz publisko pamattiesību dažādām koncepcijām A. Wróbel, "Prawo podmiotowe publiczne". No: *System prawa administracyjnego*; 1. sējums – *Instytucje prawa administracyjnego*, Instytut Nauk Prawnych PAN, Varšava, C. H. Beck 2010, 307.–344. lpp.

23 — Skat. spriedumus *Centro Europa 7*, C-380/05, EU:C:2008:59, 81. punkts, un Komisija/Polija, C-227/07, EU:C:2008:620, 62. un 63. punkts.

78. Šajā ziņā elektronisko komunikāciju tiesības ne tikai aizsargā tirgus konkurences struktūru pašu par sevi, bet arī veic konkurējošo sabiedrību tiesību aizsardzību.

79. Šajā ziņā ir jānorāda, ka konkurences tiesību normu mērķis nav tikai vai galvenokārt atsevišķu konkurentu tiešo interešu aizsardzība, bet tirgus struktūras un konkurences kā tādas aizsardzība [24]. Tomēr publiskās intereses, kas kalpo konkurences atbalstam, var pārklāties ar konkurējošo sabiedrību individuālajām interesēm, kas ietver aizsardzību pret darbībām, kuras ietekmē to stāvokli tirgū.

80. Regulatīvās iestādes lēmums, kas pieņemts tiesvedībā konkurences aizsardzībai, neapšaubāmi, ietekmē tādas sabiedrības individuālās intereses, kuras stāvoklis tirgū varētu tikt būtiski mainīts ar darbībām, attiecībā uz kurām ir pieņemts lēmums.

81. Šī interese pastāv ne tikai faktiskajā aspektā, bet – ievērojot iepriekš minēto regulējuma mērķi – tā ir arī tiesiska interese. Konkurējošo sabiedrību situācija ir ņemta vērā Savienības tiesību normās, kurās regulatīvajai iestādei ir noteikts pienākums veikt pasākumus, lai novērstu šādas būtiskas konkurējošo sabiedrību stāvokļa tirgū izmaiņas, kas varētu radīt konkurences izkropļojumus vai ierobežojumus.

82. Attiecībā uz sabiedrībām, kas ir lēmuma adresātes, nosacījums par to, vai lēmums "ir ietekmējis" attiecīgo uzņēmumu, ievērojot Pamatdirektīvas 4. panta 1. punktu, manuprāt, ir izpildīts, kad regulatīvā iestāde lemj procedūrā, kas notiek saskaņā ar Savienības tiesībām un kuras mērķis ir konkurences aizsardzība, bet lēmums attiecas uz darbībām vai darījumiem, kas būtiski ietekmē prasītāja stāvokli tirgū.

83. Kā norāda Komisija savos rakstveida apsvērumos, konkurējošo sabiedrību procesuāla pielīdzināšana lēmuma adresātam ir ietverta arī Savienības tiesībās attiecībā uz LESD 263. panta ceturtās daļas interpretāciju.

84. Valsts atbalsta jomā tiesības pārsūdzēt Komisijas lēmumu lietās par atbalsta novērtēšanu pēc būtības vai arī tiesības pārsūdzēt lēmumu, kas pieņemts formālā procesā, ir tikai tām ar atbalsta saņēmēju konkurējošajām sabiedrībām, kuru stāvokli tirgū būtiski ietekmē atļautais atbalsts [25].

85. Līdzīgi tiesības pārsūdzēt Komisijas lēmumu koncentrācijas kontroles lietās tiek piešķirtas sabiedrībām, kuras – kas turklāt nav kāda no koncentrācijas pusēm vai apstrīdētā lēmuma adresātes – tostarp pierāda, ka tās ir vismaz potenciālas konkurentes, kā arī ka darījums var būtiski ietekmēt to stāvokli attiecīgajos tirgos [26].

86. Minētajos piemēros no Savienības procesuālo tiesību jomas tiesības celt prasību tātad nav saistītas ar nosacījumu par uzņēmumu tiesību pārkāpumu. Par uzņēmumu tiesību pārkāpumu lemj vispirms iestāde, kas lietu izskata pēc būtības.

87. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uzskatu, ka Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesības pārsūdzēt regulatīvās iestādes lēmumu ir sabiedrībām, kas ir lēmuma adresāta pašreizējās un potenciālās konkurentes, ja regulatīvā iestāde lemj procedūrā, kas paredzēta Savienības tiesību normā, kuras mērķis ir konkurences aizsardzība, bet lēmums attiecas uz darbībām vai darījumiem, kas var būtiski ietekmēt prasītāja stāvokli tirgū.

24 — Skat. ģenerāladvokātes J. Kokotes [*J. Kokott*] secinājumus *British Airways*/Komisija, C-95/04 P, EU:C:2006:133, 68. punkts un spriedumu *GlaxoSmithKline Services*/Komisija u.c., C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P un C-519/06 P, EU:C:2009:610, 63. punkts.

25 — Skat. spriedumus *Cofaz* u.c./Komisija, 169/84, EU:C:1986:42, 22.–25. punkts; Komisija/*Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, C-78/03 P, EU:C:2005:761, 37. un 70. punkts.

26 — Skat. Tiesas spriedumus *Air France*/Komisija, T-3/93, EU:T:1994:36, 82. punkts; *Kaysersberg*/Komisija, T-290/94, EU:T:1997:186; *ARD* /Komisija, T-158/00, EU:T:2003:246, 78. un 95. punkts, un *BaByliss*/Komisija, T-114/02, EU:T:2003:100, 96.–100. punkts.

4) Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 6. punkta piemērošana

88. Turpinājumā ir jānoskaidro, vai minētā interpretācija ir piemērojama regulatīvās iestādes lēmumam, kas attiecas uz tiesību izmantot radiofrekvenci nodošanu, par ko ir runa Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 6. punktā.

89. Radiofrekvences ir reta (ierobežota) lieta, kas nevar apmierināt visu operatoru potenciālo pieprasījumu, bet tās tomēr ir nepieciešamas, lai nodarbotos ar dažāda veida saimniecisko darbību elektronisko komunikāciju jomā, it īpaši – pakalpojumu sniegšanu, izmantojot savu mobilo telefonu tīklu.

90. Radiofrekvenču pārmērīga koncentrācija vienai sabiedrībai var apgrūtināt konkurences nosacījumus saimnieciskās darbības jomā, kurai rīcība ar radiofrekvencēm ir nepieciešama. Atļauja izmantot valsts īpašumu, kas ir ierobežots resurss, ļauj tās īpašniekam gūt ievērojamu finansiālu labumu un sniedz tam priekšrocības salīdzinājumā ar citiem operatoriem, kas arī vēlas izmantot šo resursu, un tas pamato maksas noteikšanu, kas tostarp atspoguļo attiecīgā ierobežotā resursa izmantošanas vērtību [27].

91. Šis pieņēmums ir ņemts vērā dažās Pamatdirektīvas un Atļauju izsniegšanas direktīvas normās.

92. Pamatdirektīvas 9. panta 1. punktā ir prasīts, lai radiofrekvenču izmantošanas tiesību piešķiršana būtu pamatota ar objektīviem, pārskatāmiem, nediskriminējošiem un samērīgiem kritērijiem. Šīs direktīvas 9.b panta 2. punktā ir noteikts pienākums paziņot regulatīvajām iestādēm par nodomu nodot radiofrekvenču izmantošanas tiesības, kā arī darīt šo nodomu zināmu atklātībai.

93. Atbilstoši Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 6. punktam regulatīvās iestādes dalībvalstīs nodrošina, ka radiofrekvenču izmantošanas tiesību nodošanas vai uzkrāšanas rezultātā netiek traucēta konkurence. Šādiem nolūkiem dalībvalstis var veikt piemērotus pasākumus, piemēram, atļaut radiofrekvenču izmantošanas tiesību pārdošanu vai iznomāšanu.

94. Neraugoties uz fakultatīvo regulējumu minētās tiesību normas pēdējā teikumā – dalībvalstis "var" pieņemt vajadzīgos pasākumus –, patiesībā no tiesību normas iepriekšējā teikuma skaidri izriet, ka, ja dalībvalsts atļauj nodot tiesības izmantot radiofrekvenci no viena operatora otram, tai ir arī pienākums izveidot piemērotu tiesisko regulējumu šo darījumu regulēšanai, lai novērstu konkurences nosacījumu traucējumus [28].

95. Es piekrītu *T-Mobile* rakstveida apsvērumos izteiktajam viedoklim, saskaņā ar kuru šeit var atsaukties uz analoģiju starp radiofrekvences pirmreizējo piešķiršanu un vēlāku tiesību pārnešanu.

96. Nav šaubu par to, ka pirmreizējās radiofrekvences piešķiršanas laikā dalībvalstīm īpaši ir jāņem vērā nepieciešamība nodrošināt konkurētspējīgu tirgus struktūru. Šī izveide būtu neefektīva, ja konkurences struktūra varētu tikt pārkāpta, vēlāk nododot tiesības konkurējošo sabiedrību starpā.

97. Ņemot vērā šos apsvērumus, radiofrekvences nodošanas darījuma, kas paredzēts Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 6. punktā, kontroles mērķis un arī procedūras *TKK*, kas ir pamattiesvedības priekšmets, mērķis galvenokārt ir tirgus konkurences struktūras aizsardzība.

98. Ņemot vērā manis piedāvāto Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkta interpretāciju, konkurentiem ir jābūt tiesībām pārsūdzēt šādā procedūrā pieņemto lēmumu, jo šim darījumam var būt būtiska ietekme uz to stāvokli tirgū.

27 — Skat. attiecībā uz maksu par radiofrekvences izmantošanu pamatojumu spriedumu *Belgacom* u.c., C-375/11, EU:C:2013:185, 50. punkts un tajā minētā judikatūra.

28 — Skat. P. Nihoul, P. Rodford, *EU Electronic Communications Law*, Oksforda, 2011, 101. un 116. lpp.

99. Attiecībā uz darījuma starp *Hutchison* un *A1* ietekmi uz *T-Mobile* stāvokli tirgū gribētu norādīt, ka šis jautājums ir jāatrisina iesniedzējtiesai, kam interpretējamās Savienības tiesību normas ir jāpiemēro konkrētos faktiskajos apstākļos.

100. Tomēr es gribētu norādīt, ka no iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka prasītājs pamattiesvedībā tieši konkurē ar darījuma, kas attiecas uz radiofrekvenču nodošanu, pusēm. Turklāt konkurenti darbojas oligopolā tirgū, kuru tostarp raksturo ievērojami ienākšanas ierobežojumi.

101. Šie apstākļi skaidri norāda uz būtisku darījuma ietekmi uz konkurējošās sabiedrības stāvokli tirgū [29].

102. Tāpat arī ir jānorāda, ka minētie apstākļi, kā izriet no Komisijas rakstveida apsvērumiem, ir ņemti vērā nolūkā atzīt *T-Mobile* ieinteresētās personas statusu koncentrācijas kontroles procedūrā Komisijā, kas attiecas uz *Hutchison* un *Orange* apvienošanos.

103. Tomēr, kā pamatoti norāda Komisija, Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 6. punktā paredzētā procesa mērķi ir līdzīgi koncentrācijas kontroles mērķiem, bet tie attiecas tikai uz radiofrekvenču nodošanu apvienošanas rezultātā. Regulatīvās iestādes iepriekšējas piekrišanas prasība ir vērsta uz to, lai izvairītos no situācijas, kad tiesību izmantot radiofrekvenci nodošana radītu šo tiesību koncentrāciju vai attiecīgās sabiedrības stāvokļa pastiprināšanos veidā, kas traucē konkurencei.

104. Ņemot vērā izdarītos apsvērumus, Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesības pārsūdzēt regulatīvās iestādes lēmumu lietā par piekrišanas piešķiršanu tiesību izmantot radiofrekvences nodošanai, kas ir paredzēta Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 6. punktā, ir uzņēmumam, kas ir šajā darījumā piedalošos uzņēmumu konkurents, ja šis darījums var būtiski ietekmēt tā stāvokli tirgū.

VI – **Secinājumi**

105. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, piedāvāju Tiesai atbildēt uz *Verwaltungsgerichtshof* (Austrija) uzdoto jautājumu šādi:

Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/21/EK] par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (Pamatdirektīva), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/140/EK, 4. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesības pārsūdzēt regulatīvās iestādes lēmumu lietā par piekrišanas piešķiršanu tiesību izmantot radiofrekvences nodošanai, kas ir paredzēta Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/20/EK par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (atļauju izsniegšanas direktīva), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/140/EK, 5. panta 6. punktā, ir uzņēmumam, kas ir šajā darījumā piedalošos uzņēmumu konkurents, ja šis darījums var būtiski ietekmēt tā stāvokli tirgū.

29 — Skat. pēc analoģijas spriedumu *BaByliss*/Komisija, EU:T:2003:100, 100. punkts.